

УДК 004 :331.101.3:65.011.56

Небава М.І.¹, Небава О.М.²

¹ проф. Вінницького національного технічного університету

² асп. Вінницького національного технічного університету

ПОКАЗНИКИ УПРАВЛІННЯ ЦИФРОВОЮ СКЛАДОВОЮ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Цифровізація як один із основних інструментів досягнення ефективності підприємств передбачає впровадження таких цифрових технологій як Інтернет речей, роботизація та кіберсистеми, штучний інтелект, великі дані, безпаперові технології, адитивні технології (3D-друк), хмарні та туманні обчислення, безпілотні та мобільні технології, технології ідентифікації, блокчейн тощо. Крім прямого підвищення продуктивності, яке отримують підприємства від цифрових технологій, є непрямі переваги цифровізації: як-от економія часу, створення попиту на нові товари й послуги, нова якість та цінність тощо [1].

В умовах стрімкої цифрової трансформації вітчизняні підприємства у своїй діяльності дедалі більше залежать від рівня розвитку та ефективності управління інтелектуальним потенціалом. Особливої актуальності набуває цифрова складова інтелектуального потенціалу підприємств, що включає використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), розвиток цифрових компетенцій працівників, застосування інноваційних бізнес-моделей та управлінських інструментів. Підприємства мають потребу у чіткій системі показників, яка дозволяє оцінити стан та ефективність управління цифровою складовою їхнього інтелектуального потенціалу.

Інтелектуальний потенціал підприємства визначається як сукупність знань, навичок і творчих здібностей працівників, а також організаційних та технологічних ресурсів, які забезпечують створення й використання інновацій. Цифрова складова цього потенціалу включає: цифрову інфраструктуру, інформаційні ресурси, компетенції персоналу у сфері ІКТ, цифрові інновації та бізнес-моделі [2, с. 186].

Управління цифровою складовою передбачає планування, організацію, мотивацію та контроль процесів розвитку і використання цифрових ресурсів та знань для підвищення ефективності діяльності підприємства. Для обґрунтованого управлінського впливу на інтелектуальний потенціал підприємства необхідно застосовувати систему показників, яка відображає різні аспекти розвитку цифрових ресурсів. До ключових груп таких показників необхідно віднести [3-5]:

- рівень цифрової інфраструктури – частка інвестицій у цифрові технології, коефіцієнт оновлення ІТ-обладнання, ступінь використання хмарних технологій та інтегрованих систем управління;

- інформаційна безпека – кількість впроваджених систем захисту даних, витрати на кіберзахист, кількість виявлених та усунених кіберзагроз;
- цифрова компетентність персоналу – частка працівників, що пройшли курси з цифрових навичок, кількість програм дистанційного навчання, індекс цифрової грамотності персоналу;
- інноваційна активність – кількість цифрових інноваційних проєктів, обсяг витрат на ІТ-розробки, кількість патентів та авторських свідоцтв;
- ефективність цифрових бізнес-процесів – рівень автоматизації, середній час виконання операцій, інтеграція цифрових інструментів у діяльність підприємства;
- ринкова результативність – динаміка онлайн-продажів, кількість клієнтів цифрових каналів обслуговування, показники клієнтського досвіду.

Використання запропонованих показників дозволяє підприємствам здійснювати моніторинг розвитку цифрової складової інтелектуального потенціалу, визначати сильні та слабкі сторони у цифровій трансформації, обґрунтовувати стратегічні управлінські рішення, а також забезпечувати підвищення інноваційної спроможності та стійкості на ринку.

Отже, управління цифровою складовою інтелектуального потенціалу є важливою передумовою розвитку підприємства в умовах цифрової економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://strategy.uifuture.org/kraina-zrozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>.
2. Спіцина А. Є., Голова ІФ. Г. Управління інтелектуальним капіталом підприємств транспортного комплексу в умовах цифровізації. Економічний вісник Дніпровської політехніки, 2024, № 3. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2024/3/EV20243_179-190.pdf.
3. Пишуліна О. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти: доповідь / Центр Разумкова. Київ : Заповіт, 2020. 274 с. URL: https://rasumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf/.
4. Кузьмінська Н. Л., Коцюбайло М. Р. Вплив цифрової трансформації на інтелектуальний потенціал підприємства. БІЗНЕС ІНФОРМ. № 8. 2024. С. 151-157. URL: <https://oaji.net/articles/2023/727-1738954559.pdf>.
5. Савицька О. М., Лютенко О. А. Інтелектуальний капітал в умовах цифровізації: методичні підходи до оцінювання ефективності в системі управління підприємством. Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». № 29 (2024). URL: <https://ev.fmm.kpi.ua/article/view/309246>.